

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

9. An Pontifex possit praecipere sub peccato sumptionem Sacramenti Confirmationis? Et an sit praecipuum Divinum, vel naturale obligant sub mortali ad susceptionem hujus Sacramenti, si commodè potest ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

hoc institutus, & subinde virtute Christi merita
 dispensat ipse, rem sacram, & actionem sancti-
 ficatorem tractans. Ergo debet se, tum sanctitati
 principalis agentis, nempe Dei, tum ipsius mini-
 strij sanctificationi conformare per conscientiae
 puritatem, & per consequens in gratia ministrare,
 dum potest se disponere per constitutionem. Alio-
 quin irreuerentia grauis irrogatur Christo, dum ab
 eius hoste ipse merita dispensantur. Nec enim
 grauitas huius irreuerentiae tam sumitur ex deputa-
 tione per consecrationem ministri, quam ex mini-
 stero, ad quod minister est deputatus, ita ut quis-
 quis in gratia possit ministrare Sacramentum, ita
 facere debeat. Hæc sententia est probabilis, ut il-
 lam appellat Coninck de Sacrament. q. 64. art. 6.
 n. 37. sed tunc nostra sententia amplius potest.

Sup. hoc in
 tom. 1. tr. 1.
 Refol. 1. &
 ex doctrina
 Refol. 43. &
 ibi in tr. 2.
 ex doctrina
 Ref. 5. Ex
 his, paulo
 post ini-
 tium, à ver-
 ind.

8. Sed plus addam. Quarto, notandum etiam Sa-
 cerdotem in necessitate, baptizantem infantem si-
 ne solemnitate, si existat in peccato mortali, non
 peccare mortaliter. Quia Sacerdos tunc non bap-
 tizat, ut minister ex officio, sed subuenit necessita-
 tem patientis, sicut posset laicus subuenire. Quan-
 tus enim consecratio respiciat primario substan-
 tiam Sacramenti, pro ut Christo Domino insti-
 tutam, secundario respicit etiam administratio-
 nem cum ritibus, & solemnitate per Ecclesiam
 assignatis. Quare cum hæc prætermittuntur, solum
 attenditur in necessitate nudum ministerium,
 quod laicus posset præstare. Quod autem in
 hoc casu Sacerdos præferatur laico, non conuincit
 operari Sacerdotem, ut ministrum ex officio, nam
 etiam vir femina, Clericus laico præferuntur ob
 reuerentiam Sacramento debitam, cum tamen non
 ministrent ex officio per se. Et ita hanc sententiam,
 me citato, tenet Pater Franciscus de Lugo *opusc.
 de Sacram. c. 2. q. 8. n. 63.* cum multis aliis. Licet
 in tali casu Sacerdotem peccare mortaliter asserat
 Vasquez *ubi supra, num. 27.* & Palauus *n. 10.* qui-
 bus adde Coninck *n. 3.* nam in tali casu concurrunt
 non solum sanctitas Sacramenti, quod petit san-
 ctè tractari, sed etiam consecratio Sacerdotis, per
 quam deputatur ad quouilibet Sacramentorum
 dispensationem, ac subinde quotiescumque, &
 quomodocumque ministrat Sacramentum, id agit
 ex officio. Quippe Sacerdos non magis in ordi-
 natione sua secundum diuinam institutionem
 consecratur ad baptizandum solemniter, quam
 aliter, cum solemnitas sit iuris Ecclesiastici, con-
 secratio verò iuris diuini. Sed dum baptizat sole-
 mniter, exercet actum, ad quem peculiariter est
 consecratus; ergo pariter, dum baptizat non sole-
 mniter. Sed nostra sententia est communior, &
 probabilior.

9. Sed si aliquis curiosus hic inquirat, an laicus
 ministrans sacramentum Baptismi ex dispensatione
 Pontificia ut diximus, solemniter, an inquam,
 si sit in peccato mortali, peccet mortaliter. Res-
 pondeo, hunc casum me non inuenire, quan-
 tum videre potui, pertractatum ab aliquo Docto-
 re. At aliquis posset affirmatiuè respondere, quia
 sic confert Sacramentum in mortali, idque tan-
 quam minister aliquo modo ex officio, ut in casu
 simili tenent Doctores, dicunt enim Diaconum
 baptizantem solemniter ex commissione Sacerdo-
 tis, in statu peccati mortalis, peccare mortaliter; &
 ita docet Præpositus in 3. part. q. 64. art. 6. dub. 1.
 num. 8. cum his, quæ obseruat q. 67. art. 6. dub. 5.
 num. 6. Idem etiam docet Layman *lib. 5. tract. 1. c. 5.
 num. 8.* ubi sic ait. Amplia secundò, idem dicen-
 dum esse de Diacono, si ex speciali Sacerdotis, de-
 legatione Baptismum administret; multoque magis,
 si ex simili commissione sacram Eucharistiam

hic porrigat: quia & ipse tunc hæc Sacramenta
 ministrat ratione ordinationis suæ, quippe per
 quam habilis redditur, ut talia sacra ministeria ipsi
 à Sacerdote committantur: cumque Diaconis in
 his suppleat vicem Sacerdotis, conuenit eum simi-
 lem quoque obligationem dignè ministrandi in
 se suscipere. Ita Layman; sed tu cogita, an cur-
 rat per ratio in casu nostro de Diacono ad lai-
 cum.

RESOL. IX.

An Pontifex possit sub peccato precipere sumptionem
 Sacramenti Confirmationis.

An sit præceptum diuinum, vel naturale obligans
 sub mortali ad susceptionem huius Sacramenti, si
 commodè potest suscipi.

Sed, difficultas est quoad præceptum diuinum posi-
 tum.

Et an præceptum Concilij Tridentini de praua Con-
 firmatione ante Iuramentum, & ordines impotes
 peccatum mortale, aut veniale? Ex part. 8. tr. 1.
 Ref. 47.

§. 1. SUppono non extare præceptum diuinum
 naturale de sumendo, sacramento Confir-
 mationis, cum praxis Ecclesie parulis non con-
 ferat hoc Sacramentum, ut visum est, imò extat
 præceptum de non conferendo ante septennium;
 neque etiam comparatione adultorum extat præ-
 ceptum de Sacramento re ipsa suscipiendo, sic ex-
 pressè Melchirades Papa *epist. sæpe cit.* Deinde com-
 paratione adultorum non extat præceptum diu-
 num naturale suscipiendi Confirmationem in re,
 vel in voto, quia in his Sacramentis, in quibus re-
 petitur eiusmodi præceptum, nascitur ex necessitate
 effectus Sacramenti, quando scilicet effectus Sacra-
 menti est simpliciter necessarius ad salutem, & tunc
 dicimus Sacramentum esse necessarium vel in re,
 vel in voto his, qui in re illud suscipere nequeunt,
 & tamen habere possunt votum Sacramenti; vel
 in re tantum his, qui non sunt capaces voti, quales
 sunt paruli: sic dicimus sacramentum Baptismi
 in re necessarium esse simpliciter parulis, & in re,
 vel in voto adultis; similiter Pœnitentiæ sacra-
 mentum dicimus esse necessarium lapsis in pecca-
 tum, in re, vel in voto, quia prima gratia est me-
 dium simpliciter necessarium ad salutem, quod nul-
 lo agentis suppleri potest, idem ostendimus de Eu-
 charistia ratione effectus perseverantis suo loco, ubi
 hæc omnia latè examinabimus. At effectus Con-
 firmationis non est simpliciter necessarius ad salu-
 tem, scilicet robur ad protestandam fidem; nam
 aliis medijs obtineri potest, neque habemus locum
 in sacra Scriptura, vnde colligamus huiusmodi ro-
 bur ad defendendam fidem, vel eius impugnatores,
 huic tantum Sacramento alligatum esse, sicut con-
 stat ex doctrina Patrum Ecclesie. Rursus multi
 sunt quibus nunquam ea sele offert occasio; ut
 parulis, qui ante usum rationis moriuntur, &
 perpetuè amentibus, quibus impendi potest lici-
 tè sacramentum Confirmationis; ergo non est vin-
 de colligamus, sacramentum Confirmationis etiam
 esse necessarium necessitate medij ad salutem ex vi
 Sacramenti, neque necessarium ex præcepto diu-
 ini naturali.

2. Sed difficultas est, quoad præceptum diu-
 ini positum.

Prima sententia affirmat esse diuinum præcep-
 tum obligans sub mortali ad susceptionem huius
 Sacramenti, si commodè potest suscipi. Hanc
 doctrinam

Sup. hoc in
 tom. 2. tr. 1.
 Ref. 118. §.
 vlt.

Sup. hoc le-
 gis doctri-
 nam Refo-
 lutionum, &
 §5. not. seq.
 signanter §.
 Ref. 5.

Sup. hoc
 tom. 1. tr.
 Ref. 16. §.
 vlt. & in §.

doctrinam docuisse ex antiquis Hugo de sancto
 Victor lib. 2. de Sacrament. part. 3. c. 3. eius verba
 refert Dicitur Thomas art. 8. ad 4. ubi dicit pericu-
 losum esse ab hac vita sine Confirmatione migra-
 re contingere; & Amalarius lib. de diuinis Offi-
 ciis cap. 27. sequitur Scotus dist. 7. q. 1. Marcellus, & Palu-
 danus, Richardus art. 5. q. 1. VValdensis tom. 2. de
 Sacrament. Pamellius in notis ad Tertullianum, lib.
 de Baptismo, cap. 8. tenet etiam Clemens Rom. con-
 stant. lib. 8. c. 16.
 3. Secunda sententia docet nullum esse præcep-
 tum diuinum obligans sub mortali ad suscipien-
 dum hoc Sacramentum, etiam si commode susci-
 pi possit, seculo tamen contempto: quia non est
 vnde colligatur tale præceptum; non ex ipsa na-
 tura institutionis, non ex verbis Patrum, cum
 tantum requirant Confirmationem ad perfectio-
 nem Christiani nominis; ergo non est asseren-
 dum tale præceptum obligans sub mortali, quia
 tale præceptum non est asserendum sine magno
 fundamento. Et ita docet Sotus in 4. dist. 7. q. 1.
 art. 8. Estius ead. dist. §. 18. Victoria in summa de
 Sacrament. Confirm. n. 48. Capensis in diuis. Theol.
 tom. 2. tract. 27. disputat. 2. sect. 4. num. 13. Fran-
 ciscus de Lugo opus. de Sacram. cap. 8. num. 7.
 Escobar in Theol. mor. tract. 7. exam. 3. n. 18. Pe-
 rez à sancto Ioseph in idea Theol. sacr. cap. 14. re-
 sol. 4. Idem etiam docet Coninck, Nugnus, Syl-
 uius, Præpositus, Valentia in 3. part. quest. 78. art. 3.
 quibus adde Hurtadum de Sacram. Confirm. dis-
 sect. 11. Ochaguiam quest. 12. num. 3. Granadum de
 Sacrament. controuers. tractat. 3. disputat. 1. num. 4.
 Molfesum in summa, tom. 1. tract. 4. cap. 2. & alios,
 quos me citato, adducit Auerfa de Sacram. Confirm.
 quest. 72. sect. 6.
 4. Hoc supposito: Queritur, an non obstante
 quod non addit præceptum diuinum, neque natu-
 rale, neque posituum, de sumendo sacramento
 Confirmationis, possit Pontifex illud præcipere?
 Et affirmatiue respondeo; quod patet ex ipso fac-
 to: nam Pontifex hoc præcepit is, qui Ordines
 suscipere debent, vt patet in Conc. Trid. sess. 23.
 c. 4. de Reformat. his verbis. Prima tonsura non
 initietur, qui sacramentum Confirmationis non
 susceperit. Ex quibus verbis clarè, meo iudicio,
 colligitur præceptum, nam doctrina recepta in
 materia de legibus ex Panormitano, hæc verba
 imperandi in actu exercitio habere sufficientem
 vim ad legem constituendam; quam etiam do-
 ctrinam probat Suarez de legibus, lib. 1. cap. 15. n. 8.
 Tum quia superiorum præcepta hoc modo ordina-
 riè feruntur, & censetur sufficienter fieri, quia ea
 verba explicant sufficienter imperium. Tum etiam
 probatur ex eo quod Trident. sess. 33. cap. 7. de Sa-
 cerdote qui vrgente necessitate absque præuia
 confessione celebrat, cum conscientia peccati
 mortalis, solum docet quod primum consecratur,
 per quæ sola verba legem obligantem constituit,
 communis Doctorum intelligentia est, vt alibi à
 nobis dictum est. Vnde prudenter ibi monet Sua-
 rez considerata proprietate illius locutionis, quan-
 do superior isto modo loquitur ad subditum, &
 etiam aliis circumstantiis, de quorum vsu aliud
 non constat, præcipere censendum est; & cum
 proportionem, quando decretum superiorum ita fer-
 tur, & inter iura, seu leges aut præcepta de-
 creta inceditur, sub ratione legis ferri videtur, nisi
 ex aliis coniecturis oppositum constare possit; hæc
 est doctrina Suarez loco citato, ex qua ego sic con-
 ficio argumentum pro postea sententia; hic Con-
 cilium loquitur verbo imperandi: Prima tonsura
 non initietur. Ea ergo est lex & præceptum, &

non admonitio tantum eius quod congruè gen-
 dum est. Rursus, si ea cum quibus adiungitur, &
 quibus inferitur, attendas, præceptum de causa
 sint; quis enim dubitat esse præceptum decre-
 tum, quod non initietur prima Tonsura qui sine
 rudimenta ignorat, & legere, & scribere nescit.
 Similiter præceptum decretum est illud, ne ini-
 tietur qui secularis Iudicis fugiendi causa cum
 statum elegit; in quo quidem culpam lethalem
 agnoscunt, Bannez 2. 2. q. 12. art. 1. §. sic vltima
 conclus. Aragon. eadem quest. 1. dub. 1. Petrus Le-
 desma in summa de sacramento Ordinis post tertiam
 concl. §. de la primera. Manuël Rodrig. in summa.
 Victoria in summa de sacr. Ordinis, num. 240. &
 saltem culpam venialem agnoscit Thomas San-
 chez lib. 7. de matrimonio, dist. 31. num. 17. cum-
 que verba præceptiua sint, quibus statuitur, vt
 non initietur prima Tonsura, qui non est confirma-
 tus, & ita inferitur inter præceptiua decreta; cen-
 sendum est Tridentinum legem imposuisse, & non
 consilium initiandis; neque verò sunt aliqua cir-
 cumstantia ex quibus colligi possit ibi non con-
 tineri præceptum. Neque vltus contra indicatum,
 quia non pauci Doctores sentiant contineri præ-
 ceptum: tum etiam, quia Episcopi id diligenter
 inquirunt, antequam quisque initietur prima
 Tonsura.
 5. Sed difficultas est, an hoc præceptum impor-
 tet peccatum mortale, an veniale. Et esse peccatum
 mortale, docet Pontius de sacr. Confirmat. part. 5.
 c. 3. num. 6. cui adde Auerfam in 3. part. quest. 72.
 de sacramento. Confirmat. sect. 6. ubi sic ait. Verba
 Concilij sufficientia sunt ad imponendum præcep-
 tum, & inducendam grauem obligationem. Et ita
 ipsa praxi & vsu accepta videntur. Siquidem Præ-
 lati collaturi Ordines, aut primam Tonsuram,
 diligenter de præuia Confirmatione inquirunt, &
 de hac re tanquam graui solliciti sunt. Solentque
 documentum susceptæ Confirmationis, vel à Páro-
 cho, vel à proprio Prælato, quando alienus de li-
 centia proprii quemquam initiaturus est, diligenter
 exigere. Accedit, quod aliqui, possent quis non
 confirmatus promoueri absque graui culpa, vsque
 etiam ad Episcopatum ipsum, & tunc libetè con-
 firmare alios. Quod sanè videtur graue inconuen-
 niens. Et non sine notabili scandalo audiretur, si
 Episcopus quis peteret confirmari, cum non esset
 antea confirmatus. Imò plerique ex Auctoribus
 oppositæ sententiæ vltro asserunt, quod peccaret
 mortaliter, si quis non confirmatus teneret alterum
 in Confirmatione, & aliqui volunt quod non
 contraheret spiritualement cognationem: at planè
 multò plus est confirmare, quam tenere in Con-
 firmatione: & non minor transgressio videtur or-
 dinari quempiam non confirmatum; igitur hoc
 non vacat culpa mortali. Et certè si Canon iu-
 bens, vt non confirmatus non teneat alterum, ac-
 cipitur cum hoc rigore, vt inducat obligationem
 sub culpa mortali: pariter accipi debet decretum
 Concilij, vt prima Tonsura non initietur qui con-
 firmati non sint: & similiter vt non promouean-
 tur deinceps ad clericales Ordines. Et alioqui in
 singulis committeretur nouum mortale peccatum.
 Ita Auerfa.
 6. Sed ego puto contrariam sententiam etiam
 esse probabilem; nempe, hoc præceptum non obli-
 gare sub mortali, nec eum qui recipit, nec Episco-
 pum, qui confert Ordines. Vide Doctores, quos
 citavi in part. 2. tract. 16. resol. 4. & part. 3. tract. 4.
 resol. 24.

Sup. hoc in
 tom. 2. 155.
 Ref. 111.
 113.
 Sup. hoc in
 tom. 1. tr. 2.
 Ref. 4. à lin.
 4. vsque in
 finem §. Me-
 lius, & in
 Ref. 12. §. vlt.
 & in tom. 2.
 tr. 5. Ref. 99.
 §. vlt. & in
 Ref. 100. §. 1.
 & 2. & in
 Ref. 101. §. 1.
 & 2. & in
 Ref. 111. §. 2.
 & in tom. 1.
 tr. 3. Ref. 26.
 & in
 tom. 6. tr. 1.
 Ref. 27. §.
 Itaque ad
 medium, à
 vers. in ipso-
 met, & larè
 in alia Ref.
 carum anno-
 nationu.
 Et pro pec-
 catione vlti
 contentio
 in vers. Imo
 plerique, hu-
 ius textus, i
 tom. 1. tr. 2.
 Ref. 2. in fi-
 ne, & magis
 clarè in Ref.
 21. §. 1. in
 fine, à vers.
 Sed an, &
 pro cognat-
 tione spiri-
 tuali, in Ref.
 prima huius
 not. & in
 aliis eius
 primæ not.
 Prima Ref.
 in hoc textu
 citata hic est
 in tom. 2.
 tr. 5. Ref.
 101. Secunda
 verò in tom.
 2. tr. 2. Ref.
 12.

PLANNÆ
 Omnina
 O. ILLIV
 E. III

